

TORAH OHR • THE CHASSIDISHE PARSHA

פרשת חיי שרה

Parshas Chayei Sarah

The 4 maamarim of Torah Ohr on the parsha.

The Hebrew and the translation

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/torah-ohr/chayei-sarah/

Contents

PARSHAS CHAYEI SARAH

Maamar 1	יגלה לן טעמיה כו'	3
The Subject of the Field of Machpelah		
Maamar 2	להבין ענין משארז"ל יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט...	10
To understand the teaching of our Sages, "Better is one hour..."		
Maamar 3	לשון אדמו"ר נ"ע בעצמו	19
The very words of our master himself		
Maamar 4	ויצא יצחק לשוח בשדה כו'	30
"And Yitzchak went out lasuach in the field"		

יגלה לן טעמיה כו'

The Subject of the Field of Machpelah

1 (ענין שדה המכפלה)

(The subject of the field of Machpelah.)

2 יגלה לן טעמיה כו'. הנה מילוי ה' היא בה' אחרת והיא בחי' כפילא כנודע מענין מערת המכפלה שהיא ה' אחרונה דשם ב"ן [שם ב"ן] כו'.

“May He reveal to us its reasons,” etc. Now, the filling of the [letter] hei is with another hei, and this is the level of kefila (doubled), as is known from the subject of the Cave of Machpelah, which is the final hei of the Name Ban, etc.

והענין יובן בהקדים להבין ענין האכילה כי הנה עיקר האכילה להיות כי מן המאכל נעשה

And the matter will be understood by first explaining the subject of eating. For the essence of eating is that from the food there is made

חלב ודם והדם הוא הנפש וחיות האדם שמקבל הכבד הדם מן המאכל ושולח ללב ולמוח דתלת שליטין אינון בעלמא כבדא ולבא ומוחא כו'.

fat and blood; and “the blood is the soul” and the life-force of a person, for the liver receives the blood from the food and sends [it] to the heart and to the brain, since “there are three rulers in the world: the liver, the heart and the brain,” etc.

3 ועי"ז מתעלה המאכל שנעשה ממנו לב ומוח האדם ועי"ז מתחזק לבו ומוחו בעבודת ה' שבלבו בהתלהבו' כרשפי אש שנעשה בכח האכילה שבלא אכילה הי' [היה] מתחלש כו'.

And through this the food is elevated, since a person's heart and brain are made from it; and through this his heart and brain are strengthened in the service of G-d: in his heart, with a fervor like flashes of fire, which comes about by the power of the eating, for without eating he would grow weak, etc.

וגם מוחו נעשה חזק להתבונן בגדולת ה' כו' וזהו ענין בירור שמן המאכל נעשה אדם.

And also his brain becomes strong to contemplate the greatness of G-d, etc. And this is the matter of refinement (birur): that from the food a person is made.

אך כ"ז [כל זה] הוא בימות החול אבל בשבת בורר אסור אלא האכילה היא יותר עליונה בבחי' המשכה מלמעלה וקראת לשבת ענג. אז תתענג על הוי"ה.

But all this is on the weekdays. On Shabbos, however, sorting (borer) is forbidden; rather, the eating is higher, in the manner of a drawing down from above: "And you shall call the Shabbos a delight"; "Then you shall delight in Havayah."

כי הנה כתיב אחור וקדם צרתני אחור למע"ב [למעשה בראשית] כו' שהמאכל כמו שהוא למטה בירידתו בשב"כ [בשבירת הכלים]

For it is written, "Back and front You formed me": "back" [refers to being last] in the work of creation, etc.; for with respect to the food as it is below, in its descent through the shattering of the vessels,

הנה האדם הוא כבחי' קדם שהמאכל הוא מתברר ע"י האדם אבל בשרשו למעלה הוא מעולם התהו לפני מלך מלך לבניי [לבני ישראל] אלא שאח"כ וימלך וימת.

the person is in the position of "front," for the food is refined by the person; but in its root above, it is from the World of Tohu, "before any king reigned over the children of Israel," except that afterward, "and he reigned, and he died."

4 וימת וימלך כו'. אך מ"מ נראה ששרשו יותר גבוה מהאדם שהרי המאכל הוא המחיי [המחיה] את האדם.

"And he died, and there reigned," etc. Yet nevertheless it is evident that its root is higher than the person, for the food is what gives life to the person.

והאדם הוא מקבל החיות מן המאכל לפי שהוא בבחי' אחור למע"ב [למעשה בראשית] כו' ובשבת שהוא זמן עליית העולמות מתעלה המאכל

And the person receives life-force from the food because he is in the position of "back" [last] in the work of creation, etc. And on Shabbos, which is the time of the ascent of the worlds, the food is elevated

כמו שהוא בשרשו ונמשך ממנו חיות להנפש מלמעלה למטה ע"י י"ב לחמים כו' וזהו ענין צדיק אוכל לשובע נפשו כי יש ב' אכילות הא' הוא לשובע נפשו.

as it is in its root, and life-force is drawn from it to the soul from above to below, through the twelve loaves, etc. And this is the meaning of "The righteous one eats to satisfy his soul"; for there are two kinds of eating: the first is "to satisfy his soul,"

5 והב' הוא ובטן רשעים תחסר. לשובע נפשו הוא חיות הנפש הבאה מלמעלה. ובטן רשעים כו' היינו

and the second is "but the belly of the wicked shall lack." "To satisfy his soul" is the life-force of the soul that comes from above. "But the belly of the wicked," etc., means

כי רשעים הם החיצונים וע"י האכילה מבררים מהם חיל בלע ויקיאנו כי בכל מאכל יש תאוה שהוא שרש הקליפה

that "the wicked" are the external forces, and through eating, [what they hold] is refined out of them: "He has swallowed wealth, and he shall vomit it up." For in every food there is craving, which is the root of kelipah (the husk);

וע"י שנכלל בגוף האדם ונעשה ממנו דם הנשלח ללב ומוח מתהפך לטוב בקדושה ע"י חיזוק הלב ומוח בעבודת ה' וע"י לוקח ממנו החיות שבזלעז"ז [שבזה לעומת זה] וזהו ובטן רשעים תחסר שנחסר החיות שבלעו. ומבטנו יורישנו אל.

and by its being absorbed into the body of the person and made into blood that is sent to the heart and brain, it is turned to good, into holiness, through the strengthening of the heart and brain in the service of G-d. And through this the life-force that is in the opposing side ("one opposite the other") is taken from it; and this is "but the belly of the wicked shall lack": the life-force that it swallowed is lacking. "G-d shall drive it out of his belly."

6 והנה האכילה שבחול שהיא בבחי' כירור הוא להיות ובטן רשעים תחסר. אבל האכילה שבשבת היא

המשכה מלמעלה לשובע נפשו מחמת המאכל כמו שהוא בשרשו למעלה קודם שנפל בשבת"כ [בשכירת הכלים] שאין בו כירור.

Now the eating of the weekdays, which is in the manner of refinement, is so that "the belly of the wicked shall lack." But the eating of Shabbos is a drawing down from above, "to satisfy his soul," by virtue of the food as it is in its root above, before it fell in the shattering of the vessels, in which there is no refinement.

7 וכמ"ש בזהר פרש שבתכם לא קאמר שמה שנעשה מלמטה למעלה ע"י בירור כמו בימות החול יש בו פרש שהוא פסולת שהמובחר שולח ללב ולמוח והפסולת יורד למטה בקרביים ובני מעיים כו' וזהו הבירור

And as it says in the Zohar: "the dung of your Shabbosos" is not said. For what is done from below upward through refinement, as on the weekdays, has "dung" in it, which is waste: the choicest [part] is sent to the heart and to the brain, and the waste goes down into the innards and intestines, etc.; and this is the refinement.

אבל בשבת שהוא נעשה מלמעלה למטה אין בו פסולת כלל כי הפסולת הוא מעה"ד [מעץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] ולמטה נעשה טו"ר [טוב ורע] בכל הבחי' ע"י אכילת אדה"ר [אדם הראשון] מעה"ד [מעץ הדעת] טו"ר [טוב ורע]

But on Shabbos, when it is done from above downward, there is no waste in it at all; for waste comes from the Tree of Knowledge of good and evil, and below, good and evil came about in every level through Adam's eating from the Tree of Knowledge of good and evil.

וגם בכל אדם יש תערובת טו"ר [טוב ורע] כו' רק שאינו שוה בכל נפש יש שטוב שלו מרובה כו'

And also in every person there is a mixture of good and evil, etc., only that it is not equal in every soul: there are those whose good is the greater, etc.,

וכן יש שטוב שלו הוא בבחי' זו כו' אבל בשבת אז תתענג על ה' למעלה מעה"ד [מעץ הדעת] ולא יגורך רע כלל.

and likewise there are those whose good is at such-and-such a level, etc. But on Shabbos, "then you shall delight in Havayah," above the Tree of Knowledge, and "evil shall not dwell with You" at all.

רק ביו"ט [ביום טוב] כתיב פרש חגיכם לפי שביו"ט [שביום טוב] יש בו קצת בירור שהרי הותרה בו מלאכת אוכל נפש כאפיה ובישול כו'

Only of the festivals is it written, "the dung of your festivals," because on a festival there is some refinement, since the work of preparing food is permitted on it, such as baking and cooking, etc.,

ואינו אסור רק קצירה וזריעה וחרישה כו' ולפי שהותרו קצת מלאכות באוכל נפש יש בו בירור ושייך פסולת והתקון הוא למחדי למסכני.

and only reaping, sowing and plowing, etc., are forbidden. And because some kinds of work for preparing food were permitted, there is refinement on it, and waste applies. And the remedy is "to gladden the poor."

כי שעת שמחה היא לשמח את הכל וכמ"ש ושמחת בחגך אתה והלוי והגר כו' לפי שהשמחה היא בחי' המתקת הדינין וצריך לשמח את כולם שיהיו כולם נכללים בבחי' שמחה.

For a time of joy is [the time] to gladden everyone, as it is written, "And you shall rejoice in your festival, you... and the Levite and the stranger," etc.; for joy is the level of the sweetening of the judgments, and one must gladden everyone, so that all will be included in the level of joy.

8 וכןודע ממי שהוא בשעת שמחה שאז רוצה שיהיו כולם שמחים שבזה נמתק הדין מאחר שמשוה את כולם.

As is known of one who is in a time of joy: he then wants everyone to be joyful; and by this the judgment is sweetened, since he makes everyone equal.

אבל מאן דלא יהיב למסכני כו' אין הדין נמתק ונשאר הפרש ולכן העונש הוא מדה כנגד מדה שנותנין לו הפרש כי הוא גרם שישאר פסולת הפרש בעבור שלא המתיק הדין.

But [with] "one who does not give to the poor," etc., the judgment is not sweetened and the "dung" remains. Therefore the punishment is measure for measure, that they give him the "dung," for he caused the waste, the "dung," to remain, since he did not sweeten the judgment.

וזהו ביו"ט [ביום טוב] אבל בשבת אע"ג [אף על גב] דלא יהיב למסכני אין עונשו רב כי בשבת אין פרש כלל לפי שהוא רק בחי' המשכה שמלמעלה דלא יגורך רע כלל.

And this is on a festival. But on Shabbos, even though one does not give to the poor, his punishment is not great, for on Shabbos there is no "dung" at all, since it is only the level of a drawing down from above, "evil shall not dwell with You" at all.

9 והנה המשכה זו היא בכי כפילא וקלישא. פי' קלישא היא המשכת יודיין ווייין שמיו"ד נעשה וי"ו שהיו"ד עצמה נמשכה ונעשית וי"ו.

Now this drawing down is in two modes: kefila (doubled) and kelisha (thin). Explanation: kelisha is the drawing out of yuds and vavs, for from a yud a vav is made: the yud itself is drawn out and becomes a vav.

כי לפי שהיו"ד הוא בחי' צמצום לכן יכול להיות ממנה המשכה בבחי' וי"ו מן היו"ד עצמה אבל הה' שהיא התפשטות אורך ורוחב.

For since the yud is the level of tzimtzum (contraction), therefore there can be a drawing forth from it in the manner of a vav, from the yud itself. But the hei, which is expansion in length and breadth:

10 ואין התפשטותי [התפשטות] אורך ורוחב שלמעלה יכולה להתגלות למטה כמו שהוא למעלה בבחי' אורך ורוחב עד אין קץ כו' אלא ההמשכה היא בבחי' ה' אחרת למטה והיא בחי' המילוי של ה'

the expansion in length and breadth that is above cannot be revealed below as it is above, in the manner of length and breadth without end, etc.; rather, the drawing down is in the manner of another hei below, and this is the level of the filling of the hei,

דהיינו כח הה' שהי' [שהיה] בהעלם למעלה. כי לעולם המילוי הוא מה שבהעלם ומה שבהעלם למעלה יצא מההעלם אל הגילוי למטה.

that is, the power of the hei that was hidden above. For the filling is always what is in concealment, and what was in concealment above has come out of the concealment into revelation below.

11 והיינו בחי' כפילי' שהיא בחי' מילוי ההי"ן כנודע מענין המכפלה. אך כ"ז [כל זה] הוא שאנו מקבלים ההשפעה ע"י י"ב לחמים בזמן הזה

And this is the level of kefila, which is the level of the filling of the heis, as is known from the subject of the Machpelah. But all this is [so] while we receive the flow of influence through the twelve loaves in this present time;

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] יגלה לן טעמיה דבתריסר נהמי כו' ואזי לא יהיה בחי' כפילא כו' רק ה' עצמה שלמעלה יהי' [יהיה] לה גילוי למטה ג"כ ע"י כי יגלה לן טעמיה כו' וכמ"ש ביום ההוא יהיה כו':

but in the time to come, "He will reveal to us the reasons of the twelve loaves," etc., and then there will not be the level of kefila, etc.; rather, the hei itself that is above will be revealed below as well, through "He will reveal to us its reasons," etc.; and as it is written, "On that day [Havayah] will be [One]," etc.

להבין ענין משארז"ל יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט...

To understand the teaching of our Sages, "Better is one hour..."

1 שייך לפסוק ואברהם זקן בא בימים

Pertaining to the verse "And Avraham was old, advanced in days."

2 להבין ענין משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט [ומעשים טובים] בעוה"ז מכל חיי עוה"ב [עולם הבא]. וצריך להבין והלא תכלית תשובה ומע"ט [ומעשים טובים] הוא שמהם נעשו לבושין לנשמה שתוכל ליהנות מזיו השכינה בעוה"ב [בעולם הבא]

To understand the teaching of our Sages, of blessed memory: "Better is one hour of teshuvah and good deeds in this world than all the life of the World to Come." And this must be understood: is not the purpose of teshuvah and good deeds that garments for the soul are made from them, so that it can enjoy the radiance of the Shechinah in the World to Come,

כמאמר הזוהר ע"פ ואברהם זקן בא בימים באינן יומין עילאין כו' ווי ליה לההוא גברא דגרע יומין לעילא דכד בעיין לאלבשא ליה באינן יומין יומא דפגם חסרא ליה מההוא לבושא כנ"ל.

as the Zohar says on the verse "And Avraham was old, advanced in days": "in those supernal days," etc.; "Woe to the man who diminished days above! For when they come to clothe him in those days, the day that he blemished is missing from that garment," as mentioned above?

3 והענין דהנה ענין זיו השכינה בעוה"ב [בעולם הבא] אינו כמו התפשטות חיות אלקות בתוך העולמות. כמ"ש ואתה מחיה את כולם שהחיות אלקות המתלבש תוך עלמין אינו מושג ונראה.

The explanation is that the radiance of the Shechinah in the World to Come is not like the spreading forth of the divine life-force within the worlds, as it is written, "And You give life to them all"; for the divine life-force that is clothed within the worlds is not grasped or seen.

כמשל התפשטות החיות של הנשמה תוך הגוף בהתחלקות האברים ובודאי בהחיות רוחני לא שייך כלל שיהיה בו ג"כ התחלקות החיות לחלקים כי אין ברוחניות שום תמונה וצורה.

As in the analogy of the spreading forth of the soul's life-force within the body, divided among the limbs; and certainly, in the spiritual life-force, division of the life-force into parts does not apply at all, for in spirituality there is no image or form.

4 והנה התפעלות החיות באברים ניכר ונראה. אבל מהות ועצמות החיות אינו נראה וניכר כלל.

Now the effect of the life-force in the limbs is recognizable and visible, but the essence and being of the life-force is not visible or recognizable at all.

כמו כן חיות אלקות המחיה כל העולמות בע"ג [בעלי גבול / בעל גבול] ותכלית בודאי אין בהחיות הרוחני בחי גבול ותכלית ד"מ [דרך משל] חיות המחיה את עיגול כדור השמים בודאי לא יתכן לומר שגם החיות הרוחני הוא בתמונת עיגול כנ"ל

So too the divine life-force that gives life to all the worlds, which are bounded and finite: certainly in the spiritual life-force there is no aspect of limit and end. For example, the life-force that gives life to the round sphere of the heavens: certainly it cannot be said that the spiritual life-force too is in the form of a circle, as mentioned above;

רק שהתפשטות החיות הוא לפי תמונת כלי המקבל החיות ואע"פ [ואף על פי] שהחיות מתלבש לתוכו מ"מ החיות עצמו אינו בגדר מקום וגבול:

only that the spreading forth of the life-force accords with the form of the vessel that receives the life-force; and even though the life-force is clothed within it, nevertheless the life-force itself is not within the bounds of place and limit.

5 ובזה יובן דכתיב מכה"כ [מלא כל הארץ כבודו] ותרגמו זיו יקריה שהוא רק זיו והתפשטות הארה בלבד. וכתיב את השמים ואת הארץ אני מלא.

And with this will be understood what is written, "The whole earth is full of His glory," and its Targum [renders], "the radiance of His glory," which is only a radiance, a spreading forth of illumination alone. And it is written, "The heavens and the earth I fill."

והענין ששניהם אמת כנ"ל וזשארז"ל [וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] במקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענותנותו כו'.

And the explanation is that both are true, as mentioned above. And this is what our Sages, of blessed memory, said: "Wherever you find the greatness of the Holy One, blessed be He, there you find His humility," etc.

דהיינו לא כמו שהעולם סוברים שגדולת הבורא נק' מה שהוא ית' מחיה כל העולמות שאדרכה זו היא ירידה אצלו ית' שמשפיל עצמו ומתלבש תוך כ"ע [כל עלמין] להחיותם ולקיימם.

That is: not as people think, that what is called the greatness of the Creator is that He, blessed be He, gives life to all the worlds; for on the contrary, this is a descent for Him, blessed be He, that He lowers Himself and is clothed within all the worlds to give them life and to sustain them.

6 ומ"ש ואתה מחיה את כלם אינו שבח בבחי' גדולתו ית' שלגדולתו אין חקר ולתבונתו אין מספר אלא השבח הוא בבחי' ענוה שלו שיוכל להשפיל עצמו וכו'.

And what is written, "And You give life to them all," is not praise in terms of His greatness, blessed be He, for "His greatness is unsearchable" and "His understanding is beyond number"; rather, the praise is in terms of His humility, that He is able to lower Himself, etc.

אבל ענין עוה"ב [עולם הבא] שנהנין מזיו השכינה הוא השגת מהות ועצמות התפשטות החיות אלקות בבחי' גילוי:

But the World to Come, in which they enjoy the radiance of the Shechinah, is the grasp of the essence and being of the spreading forth of the divine life-force, in a manner of revelation.

7 ועתה צריך להבין איך תוכל הנשמה שהיא בחינת נברא יש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] להשיג מהות ועצמות אלקות שאינו בבחי' השגה וגבול

Now it must be understood: how can the soul, which is a created being, an existence and a thing unto itself, grasp the essence and being of G-dliness, which is not within the bounds of comprehension and limit?

ואף שהנשמה היא חלק אלוה ממעל הוא ד"מ [דרך משל] כענין טפת הזרע שנמשכה מן המוח שלא יתכן לומר שגם עודנה במוחו היתה טפת זרע גשמית שא"כ הי' [היה] נחסר מהמוח כו'.

And even though the soul is "a part of G-d above," this is, by way of analogy, like the drop of seed that is drawn from the brain: it cannot be said that while still in his brain it was a physical drop of seed, for if so, the brain would be diminished, etc.

אך שבאמת התחלת המשכחה מן המוח הוא כח רוחני לבד אלא שאח"כ בהשתלשלות ירידתה דרך חוט השדרה נשתנית ונעשית טפה גשמית.

Rather, in truth, the beginning of its drawing forth from the brain is a spiritual power alone; only afterward, in the successive stages of its descent through the spinal cord, it is changed and becomes a physical drop.

כן עד"מ הנשמה עיקר שרשה מבחי' אלקות ממש רק שנשתלשלה בירידתה להיות בחי' נברא יש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] כו'.

So, by way of analogy, the soul: its essential root is from the level of G-dliness itself, only that it descended step by step to become a created being, an existence and a thing unto itself, etc.

8 וא"כ איך תוכל להשיג מהות ועצמות אלקות. והענין דהנה כתיב ויבא משה בתוך הענן ויהי שם ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל כו'.

If so, how can it grasp the essence and being of G-dliness? The explanation: it is written, "And Moshe came into the midst of the cloud... and he was there forty days and forty nights; bread he did not eat," etc.

והי' [והיה] גופו הגשמי ניזון ממזון רוחני לבד כמ"ש לחם אבירים אכל איש וכו' ממש כמו המלאכים ואיך יוכל להיות זה שגשמי יקבל מזון וחיות מרוחני שמובדלים זמ"ז [זה מזה] בתכלית.

And his physical body was nourished by spiritual food alone, as it is written, "Man ate the bread of the mighty," etc., just like the angels. And how can this be, that something physical should receive food and life-force from something spiritual, when they are utterly separate from one another?

אך זהו ענין הענן שהיה משה ע"ה [עליו השלום] מתכסה בו דהיינו שהיה הענן שרשו ממדרגת אלקות מאד נעלה.

But this is the meaning of the cloud with which Moshe, peace be upon him, was covered: the cloud had its root in a very exalted level of G-dliness,

אך שנשתלשל ונתגשם להיות לבוש למשה ע"ה [עליו השלום] שע"י יוכל להשיג אלקות והיה לו למזון כמשל אדם הרואה ומסתכל באור צה דרך יריעה.

only it descended step by step and became material, to be a garment for Moshe, peace be upon him, through which he could grasp G-dliness, and it was food for him; as in the analogy of a person who sees and gazes at a bright light through a curtain.

כמו כן תורה ומצות מעשיות ששרשם מרצה"ע [מרצון העליון] מחכמתו ית' שהם מיוחדים בו ית' הוא חכים כו'

So too the Torah and the practical mitzvos, whose root is from the Supernal Will, from His wisdom, blessed be He, which are one with Him, blessed be He: "He is wise," etc.,

שהם למעלה מזיו השכינה שהוא רק התפשטות החיות כו' ונשתלשלו ונתפשטו ונתלבשו בעניני זה העולם הגשמי כמו קלף של תפלין וצמר של ציצית וצדקה כו'

which are higher than the radiance of the Shechinah, which is only the spreading forth of the life-force, etc.; and they descended step by step, spread forth and were clothed in the matters of this physical world, such as the parchment of tefillin, the wool of tzitzis, and charity, etc.

כשאדם עוסק בתורה ובמצות נעשה לנשמתו לבושים שנתלבש בהם בגעה"ע [בגן עדן העליון] שע"י תוכל הנשמה שהיא בחי' נברא להשיג זיו השכינה עצמות אלקות.

When a person occupies himself with Torah and mitzvos, garments are made for his soul, in which it is clothed in the Upper Gan Eden, through which the soul, which is a created being, can grasp the radiance of the Shechinah, the essence of G-dliness.

וזהו יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט [ומעשים טובים] שהם שרשם מרצה"ע [מרצון העליון] ב"ה. מכל חיי עוה"ב [עולם הבא] שהוא רק זיו השכינה כידוע מ"מ הם נקראים לבושים שע"י תוכל להשיג זיו השכינה ודי"ל [ודי למבין]:

And this is "Better is one hour of teshuvah and good deeds," whose root is from the Supernal Will, blessed be He, "than all the life of the World to Come," which is only the radiance of the Shechinah, as is known. Nevertheless, they are called garments, through which [the soul] can grasp the radiance of the Shechinah. And this will suffice for one who understands.

9 ועתה צריך להבין ענין אוי"ר [אהבה ויראה] שהם רק גדפין לבד להגביה עיקר הדבר שהם תורה ומע"ט [ומעשים טובים]. ולהבין מהות האהבה מה היא. הנה בק"ש [בקריאת שמע] צריך שימליכוהו למעלה ולמטה ולדי רוחות העולם.

Now it must be understood what love and awe are, [given] that they are only "wings" to lift up the main thing, which is Torah and good deeds. And [one must] understand the essence of love, what it is. Now in the Shema, one must crown Him above and below and to the four directions of the world.

פי' דכתיב מכה"כ [מלא כל הארץ כבודו] ותרגומו זיו יקריה שהוא רק זיו והתפשטות והארה בלבד המתלבשת תוך כ"ע [כל עלמין] וכתיב את השמים ואת הארץ אני מלא בבחי' עצמות אלקות שאינו נתפס תוך מדה וגבול.

Explanation: it is written, "The whole earth is full of His glory," and its Targum [renders], "the radiance of His glory," which is only a radiance, a spreading forth and an illumination alone, that is clothed within all the worlds; and it is written, "The heavens and the earth I fill," in the level of the essence of G-dliness, which is not held within measure and limit.

והענין ששניהם אמת כו'. כמשל בטול זיו השמש במקור השמש עצמה כידוע שבאמת עצמות אלקות מלא כל הארץ. אך מה שהוא מתפשט תוך כלי וגבול הוא בטל ונכלל במהו"ע [במהותו ועצמותו] אלקות כו'.

And the explanation is that both are true, etc., as in the analogy of the nullification of the sun's radiance within the source, the sun itself, as is known; for in truth the essence of G-dliness fills the whole earth. But what spreads forth into vessel and limit is nullified and included in the essence and being of G-dliness, etc.

10 והנה כשיתבונן אדם היטב בזה בפסוד"ז [בפסוקי דזמרה] ובק"ש [ובקריאת שמע] איך שבאמת הוא כן שהעולמות בטלים במקור חיותם רק מפני שהאדם הוא בכלי גשמי הגוף

Now when a person contemplates this well in Pesukei deZimra and in the Shema, how in truth it is so, that the worlds are nullified within the source of their life, only that because the person is in a physical vessel, the body,

שהוא משכא דחויא שמתגדל ומתרבה מגשמיות המסתיר ומעלים שלא יוכל לראות בעיני ראי' [ראיה] חושית אזי יתעורר בלב תשוקה שיהי' [שיהיה] קשור בהתבוננות זו כל היום ולא יפרד ממש כלל.

which is "the snake's skin," which grows and increases from physicality that hides and conceals, so that he cannot see [this] with the eyes of sensory sight, then a longing will be aroused in the heart to be bound up in this contemplation all day long and not to be separated [from it] at all.

11 וזהו קבלת מ"ש בפסוק ראשון ואהבת שיהי' [שיהיה] הוי' אלקיך שיהא תמיד קשור בהתבוננות זו ביטול העולמות להמחי' [להמחיה] ומהווה אותם רק מפני היות

And this is the acceptance of what is said in the first verse. "And you shall love": that Havayah be "your G-d," so that he will always be bound up in this contemplation, the nullification of the worlds to the One who gives them life and brings them into being. Only, because

כי גופו הגשמי לא יוכל לקבל ביטול אמתי הנ"ל יגמור בדעתו בק"ש [בקריאת שמע] ענין לימוד התורה כאמרו ודברת במ.

his physical body cannot receive the true nullification described above, he should resolve in his mind, in the Shema, upon the matter of Torah study, as he says, "And you shall speak of them."

דהיינו שנפשו האלקית בעסקו בתורה נעשה יחוד אמתי עם התורה ואורייתא וקוב"ה [וקודשא בריך הוא] כולא חד ממש

That is: as he occupies himself with Torah, his G-dly soul becomes a true union with the Torah; and the Torah and the Holy One, blessed be He, are all truly one.

כי אורייתא מח"ע [מחכמה עילאה] נפקת ונתלכשה בעניני זה העולם וכשאדם מלביש נפשו האלקית בעניני לימוד התורה שכזה העולם

For the Torah came forth from supernal Chochmah and was clothed in the matters of this world; and when a person clothes his G-dly soul in the matters of Torah study in this world,

אזי גם שרש נפשו למעלה מתלבש ג"כ בתורה שלמעלה עד רום המעלות ונעשה שם יחוד גמור. וזהו הקב"ה יושב ושונה כנגדו כנ"ל. וזהו ה' צלך פי' כמו צל.

then the root of his soul above is also clothed in the Torah above, up to the highest heights, and a complete union is made there. And this is [the meaning of] "The Holy One, blessed be He, sits and studies opposite him," as mentioned above. And this is "Havayah is your shadow": meaning, like a shadow.

12 והנה כתיב אני הוי' אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים. פי' שלא יאמר האדם בדרך שפלות האיק יגיע למדרגת היחוד בתורה ותפלה מאחר

Now it is written, "I am Havayah your G-d, who brought you out of the land of Egypt." Meaning: a person should not say, in a spirit of lowliness, "How will I reach the level of union in Torah and prayer, since

שהוא עדיין אינו סור מרע גמור כו' והוא עדיין בשלימות אצלו. זאת ישיב אל לבו שהשם הוא המוציא אותו מארץ מצרים.

I have not yet completely turned away from evil, etc., and [the evil] is still whole within me?" This he should take to heart: that G-d is the One who brings him out of the land of Egypt.

פי' שהוא מבדיל ומפריש בנפשו הטוב מן הרע הנפש אלקית מנה"ב [מנפש הבהמית] כשהוא עדיין לא עשה רע בפו"מ [בפועל ממש].

Meaning: that He separates and sets apart, within his soul, the good from the evil, the G-dly soul from the animal soul, when he has not yet actually done evil.

13 ואפי' [ואפילו] רשע גמור הוא ממשיך בנפשו האלקית בעסקו בתורה רק שעליו נאמר ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי.

And even a completely wicked person draws [light] into his G-dly soul when he occupies himself with Torah; only, concerning him it is said, "But to the wicked, G-d said: What have you to do with recounting My statutes?"

פי' שאין תועלת לנפשו האלקי מפני שעליו נאמר ותשלך דברי אחריך שלא יוכל להמשיך בתוך פנימיותו וד"ל [ודי למבין]:

Meaning: there is no benefit to his G-dly soul, because concerning him it is said, "And you cast My words behind you," so that he cannot draw [it] into his inner being. And this will suffice for one who understands.

14 והנה בענין ברכות. ברוך אתה הוי' פי' ברוך הוא המשכה ורבויה שיהי' [שיהיה] הוי' שהוא בחי' צמצום והתפשטות כו' יהי' [יהיה] בחי' אתה לנוכח התגלות כו'.

Now, concerning blessings: "Blessed are You, Havayah." Meaning: "blessed" (baruch) is a drawing down and increase, so that Havayah, which is the level of contraction and expansion, etc., will be in the level of "You," [addressed] face to face, revelation, etc.

אך להיות כי הגוף הוא המסתיר ומחשיך רק לע"ל [לעתיד לבוא] יהיה התגלות אלקות וראו כל בשר ויהי [ויהיה] בבחי' ביטול אבל עכשיו צריך להראות עכ"פ [על כל פנים] ענין הביטול בחיצוניות בכריעה והשתחוא' [והשתחואה] בראש הכורע כורע בברוך.

But since the body is what hides and darkens, and only in the time to come will there be the revelation of G-dliness, "and all flesh shall see," and it will be in [a state of] self-nullification (bittul), now, [therefore,] one must at least show the bittul externally, by bowing and by prostrating the head: "One who bows, bows at 'Blessed.'"

וענין רופא חולים וגואל ישראל ומברך השנים הם כלים לבחי' המשכה והתגלות אלקות כו' והכורע צריך שיראה איסר כנגד לבו.

And [the blessings] "Who heals the sick," "Who redeems Israel" and "Who blesses the years" are vessels for the level of the drawing down and revelation of G-dliness, etc. And one who bows must [bow until] an issar is seen opposite his heart.

פי' עיקר המשכה יהי' [יהיה] במוח עד שיתפשט ג"כ בלבו אפי' [אפילו] מעט היינו בחי' איסר (ועמ"ש לקמן בפ"י אוסרי לגפן)

Meaning: the main drawing down will be in the brain, until it spreads also into his heart, even a little; this is the level of issar (and see what is written below on the explanation of "binding (osri) to the vine"),

שהוא בחי' חפץ כדכתי' [כדכתיב] הודו על ארץ ושמים אפי' [אפילו] בבחי' זיו והתפשטות החיות המלוכש תוך כ"ע [כל עלמין] ותכלית הכוונה להיות לו דירה בתחתונים וסוף מעשה במחשבה תחלה נעוץ סופן בתחלתן ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ארץ נבראת תחלה כו':

which is the level of desire, as it is written, "His splendor is upon the earth and the heavens," even in the level of the radiance and spreading forth of the life-force that is clothed within all the worlds. And the ultimate intent is for Him to have a dwelling place among the lower realms; and "the end of the deed is first in thought," "their end is wedged in their beginning." And therefore our Sages, of blessed memory, said, "The earth was created first," etc.

TORAH OHR • PARSHAS CHAYEI SARAH • MAAMAR 3

לשון אדמו"ר נ"ע בעצמו

The very words of our master himself

1 לשון אדמו"ר [אדוננו מורנו ורבנו] נ"ע [נשמתו עדן] בעצמו

The very words of our master, teacher and rabbi, whose soul is in Eden.

2 עיין ע"ח [עץ חיים] שמ"ט פ"ה נמצא אלו לבושים הנז' [הנזכר] פ' ויחי אין פי' שנעשו מחדש ע"י תורה ומצות אמנם מתבררים כו'.

See Etz Chaim, Sha'ar 49, ch. 5: "It turns out that these garments mentioned in Parshas Vayechi [of the Zohar] — the meaning is not that they are made anew through Torah and mitzvos; rather, they are refined," etc.

וע' שכ"ו [שער כ"ו] ספ"א [סוף פרק א'] רק להמשיך אור לתקנם כו' דוגמת גלות השכינה כו' ומ"ש בשער ל"ט שנר"נ [שנפש רוח נשמה] מתבררים ע"י התפללות היינו בעלייתן מן הקליפות להיות מ"נ [מ"יין נוקבין] בנוקבא דז"א

And see Sha'ar 26, end of ch. 1: "[It is] only to draw down light to rectify them," etc., "like the exile of the Shechinah (Divine Presence)," etc. And what is written in Sha'ar 39, that the nefesh, ruach and neshamah are refined through the prayers, refers to their ascent from the kelipos (husks) to become mayin nukvin (feminine waters) in the Nukva of Z'eir Anpin (the emotive attributes).

אבל ירידתן משם לעוה"ז בגוף החומרי לקיים תומ"צ [תורה ומצות] מעשיות ולא תפלה לבדה דרבנן היא דוגמת גלות השכינה ואינו

But their descent from there into this world, into the material body, to fulfill the Torah and the practical mitzvos — and not for prayer alone, which is rabbinic — is like the exile of the Shechinah, and it is nothing

אלא לברר ולתקן הלבושים שלהם בעצמם ומשום הכי הוא חיוב יותר על הנפש רוח נשמה לברר ולתקן לבושיהם שאי אפשר על ידי אחרים

but to refine and rectify their own garments themselves. And for this reason the obligation upon the nefesh, ruach and neshamah to refine and rectify their garments is greater, for this cannot be done by others

(משא"כ להעלות הנר"נ [הנפש רוח נשמה] מהקליפות למ"נ [למ"יין נוקבין] לנוקבא דז"א שנעשה ע"י אחרים) כמ"ש בגלגולים פ"א ע"ש. וכפי גודל אותה המצוה או זריזות כו' ומעלה אותה עד הנקבה העליונה כו'.

(which is not so with raising the nefesh, ruach and neshamah from the kelipos as mayin nukvin to the Nukva of Z'eir Anpin, which is done by others), as written in [Sha'ar Ha]Gilgulim, ch. 1; see there. "And according to the greatness of that mitzvah, or [the] alacrity," etc., "he raises it up to the supernal Female," etc.

וכ"כ [וכמו כן] בע"ח [בעץ חיים] שלי"ט [שער ל"ט] דרוש י"א סי' ז' או המצוה כו' וכ"כ [וכמו כן] בפע"ח [בפרי עץ חיים] ש"א [שער א'] פ"ו כי ע"י המצות ותפלות כו'.

And so too is written in Etz Chaim, Sha'ar 39, Derush 11, section 7: "or the mitzvah," etc. And so too is written in Pri Etz Chaim, Sha'ar 1, ch. 6: "for through the mitzvos and prayers," etc.

3 ומש"ש [ומה שכתוב שם] ובפרט מן התפלות כי הם עיקר ושרש כו' והיינו כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] ש"מ [שער מ'] דרוש ג' שהתפלה בפנימית והמצוה בחיצוניות אע"פ [אף על פי] שיש בהן בחי' מוחין כו'

And what is written there, "and especially from the prayers, for they are the main thing and the root," etc., is as written in Etz Chaim, Sha'ar 40, Derush 3: that prayer is in the inner dimension (pnimiyus) and the mitzvah in the outer dimension (chitzoniyus), even though they have an aspect of the intellect (mochin), etc.

ע"ש והלכך זיוג זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] הנעשה ע"י מ"נ [מ"יין נוקבין] מהמצות כמ"ש בטעמי המצות בסוף ההקדמה הוא בחיצוניות במצות מעשיות.

See there. And therefore the union of Z'eir Anpin and Nukva that is brought about by the mayin nukvin from the mitzvos, as written in Ta'amei HaMitzvos at the end of the introduction, is in the outer dimension, through the practical mitzvos.

4 ומי"ש בע"ח [בעץ חיים] של"ט [שער ל"ט] דרוש א' ובי' על ידי תפלה דוקא היינו מ"ן [מ"ן נוקבין] עצמן דנוקבא שנפלו לקליפות בחטא אדה"ר [אדם הראשון] ולא הנשמות שהיו כבר באדה"ר [באדם הראשון]

And what is written in Etz Chaim, Sha'ar 39, Derushim 1 and 2, [that it is] specifically through prayer, refers to the very mayin nukvin of the Nukva that fell into the kelipos through the sin of Adam, and not to the souls that were already within Adam,

אלא אותן שלא נכללו בו והן בחי' בי"ע שלפני החטא כמ"ש בגלגולים פ"ז [פרק ז'] אבל אותן שנכללו בו מהם ממשיכים רוב בנ"א [בני אדם] כמעט כולם כמ"ש פי"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד] והיינו ע"י הזיוג שהוא מצות פו"ר [פריה ורביה] כמ"ש [כמה שכתוב שם] פ"ב [פרק ב'].

but rather to those that were not included in him; and they are the level of Beriah, Yetzirah and Asiyah as they were before the sin, as written in [Sha'ar Ha]Gilgulim, ch. 7. But from those that were included in him most people, nearly all of them, are drawn down, as written in ch. 14; and that is through the union, which is the mitzvah of being fruitful and multiplying, as written there in ch. 2.

5 וע"ש אחר ס"פ ל"ה בקשר החברים שכל נשמה בעלייתה מהקליפות צ"ל לפחות מי' יום במלכות והיינו שעולה שם למ"ן [למ"ן נוקבין] ע"י מצות הזיוג

And see there, after the end of ch. 35, in the "Bond of the Companions," that every soul, in its ascent from the kelipos, must be at least forty days in Malchus (sovereignty); that is, it rises there as mayin nukvin through the mitzvah of union.

ואף מי שאינו מתכוין למצוה יוכל להמשיך חיות מלמעלה כמ"ש בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] ע"פ כי לא על הלחם לבדו יחיה כו'.

And even one who does not intend [it] for the sake of the mitzvah can draw down life-force from above, as written in Likkutei Torah [of the Arizal] on the verse "For not by bread alone does [man] live," etc.

כמו שהלחם מחי' גם כשאוכל בלא ברכה כו' ע"ש. הנה תקון וברור הוא ע"י מ"ד [מ"ן דוכרין] דוקא כי בהדכר לבדו יש בו כח לברר

Just as bread gives life even when one eats without a blessing, etc.; see there. Now, rectification and refinement are specifically through mayin dechurin (masculine waters), for only the masculine has in it the power to refine,

כמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] ש"א [שער א'] פ"ו וכן בירור הלבושים ע"י המצות הוא כמ"ד [במ"ד דוכריין] דז"א והיינו המשכת האור דלעילא והן הם ה"ח [ה' חסדים] דז"א שכל רמ"ח מ"ע [מצות עשה] תלויים בהם כמ"ש בטעמי מצות שם.

as written in Pri Etz Chaim, Sha'ar 1, ch. 6. And likewise the refinement of the garments through the mitzvos is through the mayin dechurin of Z'eir Anpin, that is, the drawing down of the light from above; and these are the five chasadim (kindnesses) of Z'eir Anpin, on which all 248 positive commandments depend, as written in Ta'amei HaMitzvos there.

וע"י ע"ח [עץ חיים] שכ"ו [שער כ"ו] [בע"ח [בעץ חיים] דפוס שקלאוו שער כ"ה] פ"א ופ"ג [ופרק ג'] שלבושים אלו הם צלם דאימא פנימי המלביש לנר"נ [לנפש רוח נשמה]

And see Etz Chaim, Sha'ar 26 (in the Shklov printing of Etz Chaim, Sha'ar 25), chs. 1 and 3, that these garments are the inner tzelem (image) of Imma, which clothes the nefesh, ruach and neshamah;

וגם המקיף הנק' חשמל נתברר ונתקן מק"נ [מקליפת נוגה] להסמוכה לו וכמ"ש שער מ"ט ספ"ב [סוף פרק ב'] הטוב שלו נזדכך כו' ונתחבר עם החשמל הפנימי כו' ע"ש.

and also the encompassing [garment], called Chashmal, was refined and rectified from kelipas nogah, which is adjacent to it, as written in Sha'ar 49, end of ch. 2: "its good was purified," etc., "and joined with the inner Chashmal," etc.; see there.

6 וע"ש שמ"ב פ"ד וזאת הבחי' נקרא חשמל שהוא צלם הבל דגרמי שבעור כו' ע"ש. ומ"ש בשער כ"ו פ"א שצלם הפנימי הוא הבל דגרמי

And see there, Sha'ar 42, ch. 4: "And this level is called Chashmal, which is the tzelem, the havla degarme (the breath of the bones), which is within the skin," etc.; see there. And what is written in Sha'ar 26, ch. 1, that the inner tzelem is the havla degarme

והוא חותם ולבוש נה"י [נצח הוד יסוד] דאו"א [דאבא ואימא] כמ"ש בפ"ב [בפרק ב'] שם שניהם אור א' הם זה פנימי וזה מקיף כמ"ש בפ"ב [בפרק ב'] שם.

and that it is a seal and a garment of the Netzach, Hod and Yesod of Abba and Imma (Chochmah and Binah), as written in ch. 2 there — both are one light, this one inner and that one encompassing, as written in ch. 2 there.

ועיין שי [שער] ל"ט דרוש י"ב וזה לבוש הנק' כו' וכן כו' ולבוש זה כו' העלאת מ"נ [מ"יין נוקבין] כו'

And see Sha'ar 39, Derush 12: "And this garment is called," etc., "and likewise," etc., "and this garment," etc., "the raising of mayin nukvin," etc.,

גדול כו' וע' שער החשמל פ"א ונק' ק"נ [קליפת נוגה] ונק' חשמל כו' ור"ל [ורוצה לומר] כמשי"ש [כמה שכתוב

שם] בס"פ כל החשמלים הוא בחי' טוב שבק"נ [שבקליפת נוגה] כו'

"great," etc. And see Sha'ar HaChashmal, ch. 1: "and it is called kelipas nogah and it is called Chashmal," etc. This means, as written there at the end of the chapter, [that] all the Chashmals are the level of the good within kelipas nogah, etc.

וע' מק"מ [מקדש מלך] בראשית (דף ק"ב סוף ע"ב) שג' חשמלים נפלו בנגה ע"י חטא אדה"ר [אדם הראשון] וע'

שער החשמל פ"א כפי כניסת הכלים דתבונה בפנים כן בחי' האור שלה מלובש מבחוץ כו'

And see the Mikdash Melech on Bereshis (page 102, end of side b), that three Chashmals fell into nogah through the sin of Adam. And see Sha'ar HaChashmal, ch. 1: "According to the entry of the vessels of Tevunah within, so is the level of its light clothed from without," etc.;

ע"ש שכל התקון הוא לדחות החיצוני [החיצונים] ע"י אור הכינה מבפנים ומבחוץ (וקרוב לומר שמבפנים

הוא ע"י מצות שבדבור ומבחוץ ע"י מצות מעשיות שהחיצוני [שהחיצוניות] נק' מקיף לגבי פנימי [פנימיות] /

פנימיות] כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] ספ"ג [סוף פרק ג'] גבי ח"ש).

see there, that the entire rectification is to push away the external forces through the light of Binah (understanding), from within and from without. (And it is plausible to say that "from within" is through the mitzvos of speech, and "from without" through the practical mitzvos, for the outer dimension is called "encompassing" relative to the inner dimension, as written in Etz Chaim, end of ch. 3, regarding ח"ש.)

והשתא א"ש [אתי שפיר] הא דשכר המצות הוא לבוש לנשמה מאחר שנמשך מאימא שהוא עוה"ב [עולם

הבא] וכמו הלחם

And now it is well understood why the reward of the mitzvos is a garment for the soul: since it is drawn from Imma, which is the World to Come. And it is like the bread

שעליו יחי' [יחיה] האדם אף שגם בו מלובש מוצא פי הוי' אלא שכלחם ושאר מזונות נמשך מחיצוניות אימא שלמעלה מז"א הנק' אדם כמ"ש בכוונות עיוה"כ [ערב יום הכפורים].

by which man lives, even though in it too "that which comes forth from the mouth of Havayah" is clothed; except that in bread and other foods [the life-force] is drawn from the outer dimension of Imma, which is above Z'eir Anpin, [the level] called "Adam," as written in the kavanos of the eve of Yom Kippur.

אך באמת הלבוש אינו העוה"ב [העולם הבא] אלא שע"י יוכל לסבול וליהנות מאור אימא שהוא עוה"ב [עולם הבא] מאחר שמלובש בלבוש נה"י [נצח הוד יסוד] שלה (פנימי ומקיף אור פנימי למזון ומקיף ללבוש)

But in truth the garment is not the World to Come [itself]; rather, through it one is able to bear and to enjoy the light of Imma, which is the World to Come, since it is clothed in the garment of her Netzach, Hod and Yesod (inner and encompassing: the inner light for food, and the encompassing for a garment).

דכמו שהעליוני' [שהעליונים] כהמלאכים אינם יכולים לירד למטה לעוה"ז בלי לבוש תחתון כך אין התחתונים יכולים לעלות למעלה בלי לבוש עליון

For just as the higher beings, such as the angels, cannot descend below to this world without a lower garment, so the lower beings cannot ascend above without a higher garment,

כמ"ש בזוהר פקודי (דף רכ"ט ע"א וע"ב) וכ"כ [וכמו כן] בהדיא בויקהל (דף ר"י סע"ב [סוף עמוד ב]) ואלמלי ההוא לבושא לא יכלי למסבל כו'

as written in the Zohar, Pekudei (page 229, sides a and b), and so too is written explicitly in Vayakhel (page 210, end of side b): "And were it not for that garment, they could not bear [it]," etc.

ומש"ה [ומשום הכי] מי שלבושיו חסרים לפי שלא תקן כל הרע ע"י המצות צ"ל בגיהנם לתקן הרע תחלה
And for this reason, one whose garments are lacking, because he did not rectify all the evil through the mitzvos, must be in Gehinnom to rectify the evil first,

כמ"ש בזוהר ויחי (דף רכ"ד) ובלא"ה [ובלאו הכי] א"א להיות כלל בעוה"ב [בעולם הבא] בלבוש חסר כמו שא"א למלאך לירד לעוה"ז בלי לבוש שלם.

as written in the Zohar, Vayechi (page 224). For otherwise it is impossible to be in the World to Come at all with a lacking garment, just as it is impossible for an angel to descend to this world without a complete garment.

ומי"ש הסבא (דף צ"ח ע"ב) ענין התלבשות בנפש וכן התלבשות הנשמה ברוח (דף צ"ט ע"ב)

And what the Saba [of Mishpatim] says (page 98, side b) on the matter of the enclothement in the nefesh, and likewise the enclothement of the neshamah in the ruach (page 99, side b),

היינו לירד למטה ממדריגותם כמ"ש בזהר הרקיע שם (דף פ"ג [דף פ"ג] ע"א) בשם הרח"ו [הרבי חיים ויטאל] ז"ל [זכרוננו לברכה / זכרוננו לברכה]. והנה געה"ע [גן עדן העליון] הוא מבריא.

refers to descending below their levels, as written in Zohar HaRakia there (page 83, side a) in the name of Rabbi Chaim Vital, of blessed memory. Now, the Upper Gan Eden is from Beriah.

וא"ש [ואתי שפיר] הא דתנן יפה שעה א' כו' מפני שהזיוג זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] הוא באצ"י והמצות ממשיכות מ"ד [מייך דוכרין] דאצ"י ושרשן ממו"ס [ממוחא סתימאה] דא"א המאיר י"ג חיוורתא דגלגלתא שרש תרי"ג מצות

And [so] it is well understood what we learned [in the Mishnah]: "Better is one hour," etc. For the union of Z'eir Anpin and Nukva is in Atzilus, and the mitzvos draw down the mayin dechurin of Atzilus, and their root is from the mocha stima'ah (the hidden brain) of Arich Anpin, which illuminates the thirteen "whitenesses" of the Gulgalta (the skull), the root of the 613 mitzvos.

ואף מי שאין לו אלא נפש דעשיי [דעשיה] ה"ז [הרי זה] מעלה מ"ן [מייך נוקבין] למלי דיצ"י [דיצירה] במצותיו ושם הרוחות של

And even one who has only a nefesh of Asiyah raises mayin nukvin through his mitzvos to the Malchus of Yetzirah; and there the ruchos of

הצדיקים מעלים המ"ן [המייך נוקבין] שלו ושלחם עד מלי דבריא ושם הנשמות של כל הצדיקים מעלים כל המ"ן [המייך נוקבין] עד מלי דאצ"י כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שלי"ט [שער ל"ט] דרוש י"א פ"ז [פרק ז'].

the tzaddikim raise his mayin nukvin and theirs up to the Malchus of Beriah; and there the neshamos of all the tzaddikim raise all the mayin nukvin up to the Malchus of Atzilus, as written in Etz Chaim, Sha'ar 39, Derush 11, ch. 7.

כי אין שום בירור אלא באצ"י כי היא בחי' חכמה דכללות ובחכמה אתברירו והבירור הוא ע"י זיווג ואין זיווג להוליד נשמות בבי"ע כמ"ש בשער מ"ד פ"ד ופ"ה.

For there is no refinement at all except in Atzilus, since it is the level of Chochmah (wisdom) of the whole, and "through Chochmah they are refined"; and refinement is through union, and there is no union to beget souls in Beriah, Yetzirah and Asiyah, as written in Sha'ar 44, chs. 4 and 5.

7 ואף שממצות מעשיות לא נעשה לבוש אלא לנפש דעשיי [דעשיה] מ"מ הזיווג הוא באצ"י כי לכן יורדים בחול כלים דז"י [דזעיר אנפין ונוקבא] דאצ"י בזו"י [בזעיר אנפין ונוקבא] דבי"ע כדי לברר בירורים למטה כל וי ימי המעשה

And although from the practical mitzvos a garment is made only for the nefesh of Asiyah, nevertheless the union is in Atzilus. For this is why on weekdays the vessels of Z'eir Anpin and Nukva of Atzilus descend into the Z'eir Anpin and Nukva of Beriah, Yetzirah and Asiyah: in order to refine the refinements below, all the six days of work.

(יורדת כלי זו"י [זעיר אנפין ונוקבא] דאצ"י לעשיי [לעשיה] הוא ליתן כח לנפש דעשיי [דעשיה] להעלות מהקליפות כמ"ש אשר שלט האדם באדם כו' רק שבסיוע התחתונים במצות שהיא אלקות שבנוגה

(The descent of the vessels of Z'eir Anpin and Nukva of Atzilus to Asiyah is to give power to the nefesh of Asiyah to raise [sparks] from the kelipos, as it is written, "when man rules over man," etc.; except that, with the help of the lower beings through the mitzvah, which is the G-dliness within nogah,

וזה עולה שלא ע"י נר"י [נפש רוח נשמה] דאדם אלא ע"י בח"י אצ"י ממש שבבי"ע מעלים עד נוקבא דאצ"י העליון ולכן ירדה אצ"י בבי"ע בימי החול וגם ליתן כח לנר"י [לנפש רוח נשמה] דאדם להעלות מקליפות) כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] ש"א [שער א'] פ"י [פרק י' / פרשה י'].

this rises not through the nefesh, ruach and neshamah of man but through the level of Atzilus itself within Beriah, Yetzirah and Asiyah, [which] raise [it] up to the Nukva of the upper Atzilus; and therefore Atzilus descended into Beriah, Yetzirah and Asiyah on the weekdays; and also to give power to the nefesh, ruach and neshamah of man to raise [sparks] from the kelipos), as written in Etz Chaim, Sha'ar 1, ch. 10.

ובשבת צ"ע [צריך עיון] בעליות העולמות (ואפשר דר"ל [דרוצה לומר] בבריאה יורדין יעקב ורחל בחול) ואפי' [ואפילו] אוא"ס [אור אין סוף] כ"ה נמשך שם

And on Shabbos, with the ascents of the worlds, this requires study (and perhaps what is meant is that in Beriah, Yaakov and Rachel descend on weekdays); and even the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, is drawn down there,

כמ"ש בע"ה [בעץ חיים] שמ"ז פ"ג [פרק ג'] ע"ש (ובגלגולים פ"ב [פרק ב'] שבח"י נפש דאצי" שבועשי" [שבועשיה]
גדולה לאין קץ מנשמה דבריהא שבבריהא)

as written in Etz Chaim, Sha'ar 47, ch. 3; see there. (And [see Sha'ar Ha]Gilgulim, ch. 2, that the level of the nefesh of Atzilus within Asiyah is infinitely greater than the neshamah of Beriah within Beriah.)

וכן מ"ש דציצית ביצירה ותפלין ש"י [של יד] בבריהא היינו שהתקון נעשה לדחות החצונים מג"ת [מג'
תחתונות] דיצי" [דיצירה] וג"ת [וגי תחתונות] דבריהא ע"י המשכת האור דאצי"

And likewise what is written, that tzitzis is in Yetzirah and the tefillin of the hand in Beriah, means that the rectification is brought about to push away the external forces from the three lower [Sefiros] of Yetzirah and the three lower [Sefiros] of Beriah, by drawing down the light of Atzilus;

וכמו שבק"ש [שבקריאת שמע] נעשה זיוג או"א [אבא ואימא] דאצי" ונמשך בבריהא ולכך היא בישיבה משא"כ
בתפלת י"ח ותדע מנט"י [מנטילת ידיים] שמתקנים ג"ת [גי תחתונות] דעשי" [דעשיה] אף שהידים הם חג"ת [חסד
גבורה תפארת]

just as in the Shema a union of Abba and Imma of Atzilus is brought about and is drawn down into Beriah, and therefore it is [said] sitting, which is not so with the Prayer of Eighteen [Blessings]. And you may know [this] from the washing of the hands, which rectifies the three lower [Sefiros] of Asiyah, even though the hands are Chesed, Gevurah and Tiferes.

וכן הציצית להתעטף הראש עד החזה ותפלין ש"י [של יד] היא בח"י מוחין מקיפים וכולם מתקנים ג"ת [גי'
תחתונות] לבד דבי"ע

And likewise the tzitzis, [which is] to wrap oneself from the head to the chest, and the tefillin of the hand, which are the level of encompassing intellect (mochin): all of them rectify only the three lower [Sefiros] of Beriah, Yetzirah and Asiyah.

ואף שהם מצות מעשיות מ"מ ממשיכים מבח"י עשי" [עשיה] שבאצי" שהיא חיצונית כמ"ש בע"ה [בעץ חיים]
ש"מ [שער מ'] דרוש ב' וציצי" קטן הוא בח"י עבור של חיצונית והטלית יניקה ותש"י [ותפלין של יד] מוחין
דגדלות.

And although they are practical mitzvos, nevertheless they draw down from the level of Asiyah within Atzilus, which is the outer dimension, as written in Etz Chaim, Sha'ar 40, Derush 2. And the small tzitzis is the level of ibbur (gestation) of the outer dimension, the tallis [is] yenikah (nursing), and the tefillin of the hand [are] the mochin of gadlus (maturity).

8 ועוד תדע מכוונות השמות בכרכוי המצוי [המצות / המצוה] שהן בת"ת [בתפארת] דאצי" ולא דבי"ע וכן במקרא שהוא בעשיי [בעשיה] והכווני הוא בגי' שמות ת"ת [תפארת] דז"א דאצי". ולתורה ולנביאים בני"ה [בנצח הוד] דז"א דאצי". ולכתובים ליסוד דז"א דאצי" ולמשנה שהיא ביצי" [ביצירה].

And further, you may know [this] from the kavanos of the Names in the blessings over the mitzvos, which are in Tiferes of Atzilus and not of Beriah, Yetzirah and Asiyah. And likewise with Scripture, which is in Asiyah, the kavanah is in the three Names of Tiferes of Z'eir Anpin of Atzilus. And for the Torah and for the Prophets, in Netzach and Hod of Z'eir Anpin of Atzilus. And for the Writings, in Yesod of Z'eir Anpin of Atzilus. And for the Mishnah, which is in Yetzirah,

9 והכוני' [והכוונה] היא בשמות דכלי' אמצעי' דו"ק [דשש קצוות] דנוק' [דנוקבא] דז"א דאצי" ולתלמוד הכונה בשמות דכלים חיצוני' דו"ק [דשש קצוות] דנוק' [דנוקבא] דז"א דאצי" אף שהתלמוד כבריאה.

the kavanah is in the Names of the middle vessels of the six extremities of the Nukva of Z'eir Anpin of Atzilus; and for the Talmud, the kavanah is in the Names of the outer vessels of the six extremities of the Nukva of Z'eir Anpin of Atzilus, even though the Talmud is in Beriah.

והטעם מוכן מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] דאיך אפשר דתושב"כ [דתורה שבכתב] בעשיי [בעשיה] למטה משבע"פ [משבעל פה] אלא כולם הם באצי" רק שהמקרא יורדת עד העשיי [העשיה] ומתלבשת שם.

And the reason is understood from what is written in Pri Etz Chaim: how is it possible that the Written Torah is in Asiyah, below the Oral Torah? Rather, all of them are in Atzilus, only Scripture descends as far as Asiyah and is clothed there.

10 והמשנה עד היצי' [היצירה] לבדה. והתלמוד עד הבריאה לבדה. והקבלה עד האצי" לבדה בלי לבוש. דהיינו למי שיוודע להפשיטה מלבושיה עד בחי' אצי" א"נ [אי נמי] היא בחי' אצי" ממש שבעשיי [שבעשיה].

And the Mishnah [descends] as far as Yetzirah only, and the Talmud as far as Beriah only, and the Kabbalah as far as Atzilus only, without a garment. That is, for one who knows how to strip it of its garments up to the level of Atzilus; alternatively, it is the level of Atzilus itself within Asiyah.

אך מאחר כי הכוונה בשם מ"ה [שם מ"ה] שהוא שם כלי' פנימי דת"ת [דתפארת] דז"א דאצי" והם אינם מלובשים בעשיי [בעשיה] כלל מכלל שהן באצי" העליון ממש רק שהמקרא מלובשת בעשיי [בעשיה] וקבלה אינה מלובשת כלל.

But since the kavanah is in the Name Mah, which is the Name of the inner vessel of Tiferes of Z'eir Anpin of Atzilus, and these are not clothed in Asiyah at all, it follows that they are in the upper Atzilus itself; only Scripture is clothed in Asiyah, and Kabbalah is not clothed at all.

11 וכן המשנה והתלמוד הם באצ"י העליון ומלוכשים בבריאה ויצ"י [ויצירה] עליונה כי האדם כלול מכל העולמות ואף שהכוונה בעסק התורה היא בבריאה והתורה עצמה ביצ"י [ביצירה]

And likewise the Mishnah and the Talmud are in the upper Atzilus and are clothed in Beriah and upper Yetzirah, for man comprises all the worlds. And although the kavanah in occupying oneself with Torah is in Beriah, and the Torah itself in Yetzirah,

וכן המצוה בלי כוונה בעש"י [בעשיה] מ"מ התלמוד עצמו הוא ביצ"י [ביצירה] שהוא בחי' רוח שבבריאה והמשנה עצמה בלי כוונה ביצ"י [ביצירה] שביצירה והכוונה נשמה לשתייהן כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שער מ"ט פ"ה.

and likewise a mitzvah without kavanah in Asiyah, nevertheless the Talmud itself is in Yetzirah, which is the level of ruach within Beriah, and the Mishnah itself without kavanah is in Yetzirah of Yetzirah, and the kavanah is a neshamah for both of them, as written in Etz Chaim, Sha'ar 49, ch. 5.

ע"ש היטב הדק דמוכח התם ג"כ כמ"ש שהתלמוד היא בבריאה עליונה אלא דהיינו דוקא כל מי שנשמתו בבריא' [בבריאה / בכריאת] אבל לנפש דעש"י [דעשיה] אפשר היא בריאה ממש שבעש"י [שבעשיה] וצ"ע [וצריך עיון].

See there, examining it very closely, for it is evident there too, as [I have] written, that the Talmud is in upper Beriah; except that this [applies] specifically to anyone whose soul is in Beriah, whereas for a nefesh of Asiyah it may be actual Beriah within Asiyah. This requires study.

אך זה אינו שאין לחלק בין נפש לנשמה אלא בכוונה שהנשמה כוונתה עולה למעלה יותר אבל לא בלימוד הפשוט עצמו בפשט התלמוד לבד:

But this is not so, for one cannot distinguish between a nefesh and a neshamah except in the kavanah, the neshamah's kavanah rising higher; but not in the plain study itself, in the plain meaning of the Talmud alone.

ויצא יצחק לשוב בשדה כו'

“And Yitzchak went out lasuach in the field”

1 ויצא יצחק לשוב בשדה כו'. לבאר זה דהנה יש משנה וברייטא. וברייטא פי' המשנה כי המשנה הוא הכלל וברייטא היא הפרט של המשנה ואין בכלל אלא מה שבפרט.

“And Yitzchak went out lasuach in the field,” etc. To explain this: there is Mishnah, and there is Baraisa. The Baraisa is the explanation of the Mishnah, for the Mishnah is the general rule and the Baraisa is the particular detail of the Mishnah, and “the general contains only what is in the particular.”

ולכאורה הברייטא היא למטה מן המשנה שנשתלשלה יותר למטה אבל האמת הוא שהברייטא גבוה יותר דסוף מעשה במחשבה תחלה. דהנה התורה נשתלשלה למטה אפי' [אפילו] בדבר שקר כגון זה אומר אני מצאתיה כו'.

Seemingly, the Baraisa is lower than the Mishnah, for it has descended further down; but the truth is that the Baraisa is higher, for “the end of the deed is first in thought.” For the Torah has descended below, even into a matter of falsehood, such as “This one says, ‘I found it,’” etc.

2 ולפי הנראה היא ירידה למטה מאד ומ"מ היא גבוה כי סוף מעשה כו'. וכמשל השפופרת הנכנס ראשון יוצא אחרון

To all appearances it is a very great descent downward, and nevertheless it is lofty, for “the end of the deed,” etc. It is like the analogy of the tube: what goes in first comes out last.

וכמו האדם שהוא סוף כל הנבראים והוא במעלה על כולם והכל נברא בעבורו ולכן נמצא העולם כולו באדם אחד להורות שהכל נברא בעבורו כי זה כל האדם.

And it is like man, who is the last of all the created beings, yet he is higher in rank than all of them, and everything was created for his sake. Therefore the entire world is found in a single man, to show that everything was created for his sake, for “this is the whole of man.”

3 וזהו מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] יפה שעה אחת כו'. דהנה בעה"ב [בעולם הבא] צדיקים יושבים כו' והוא רק בחי' אחוריים

This is [the meaning of] the saying of our Sages, of blessed memory, "Better is one hour," etc. For in the World to Come "the righteous sit," etc., and that is only the level of the back (achorayim),

כמאמר וראית את אחורי כו' התענוג שמשיג האדם בעבודתו הוא בחינת אחוריים ופני אינו באפשרי להשיג כי לא יראני האדם וחי.

as it is said, "And you shall see My back," etc. The delight that a person grasps in his divine service is the level of the back, whereas "My face" cannot possibly be grasped, "for no man shall see Me and live."

4 ועד"ז גם הגלוי בג"ע [בגן עדן] הוא רק בחי' זיו והארה לבד ולכן יפה שעה אחת כו' שהוא המעשה עצמה בלי תענוג ובלי שכל מכל חיי העוה"ב [העולם הבא] דסוף מעשה במחשבה תחלה.

In the same way, the revelation in Gan Eden too is only the level of radiance and glow alone. Therefore "better is one hour," etc., which is the deed itself, without delight and without intellect, "than all the life of the World to Come," for "the end of the deed is first in thought."

וזהו גם כן ענין משנה וברייתא שהמשנה הוא כלל כמו ד' ציצית מעכבות וכן סוכה שהיא גבוהה כו'.

This is also the matter of Mishnah and Baraisa: the Mishnah is a general rule, such as "the four tzitzis are indispensable [to one another]," and likewise "a sukkah that is high," etc.

5 ויש למצוא טעם לזה כענין תכלת דומה לים כו' וגבי סוכה יש טעם למען ידעו דורותיכם עד כ' אמה כו'.

And one can find a reason for this, as in the matter of "the techeles [blue] resembles the sea," etc.; and regarding sukkah there is a reason, "so that your generations may know" — up to twenty cubits, etc.

אבל הברייתא הוא פרט לבאר המשנה בכל דקדוקים ופרטים כמו סוכת גנב"ך ורקב"ש שאין טעם לדבר ונראה בחוש שהוא למעלה מהשכל והטעם וזהו אין בכלל

But the Baraisa is the particular detail that explains the Mishnah in all its fine points and details, such as the sukkah of "GaNBaCh" and "RaKBaSh," for which there is no reason, and one sees plainly that it is above intellect and reason. And this is [the meaning of] "the general contains nothing

אלא מה שבפרט שאין במשנה בכלל יותר מבפרט הברייטא ומה שלא נתגלה טעמה הוא יותר גבוה כי טעמי המצות לא נתגלו ולע"ל [ולעתיד לבוא] אי"ה [אם ירצה השם] יתגלו

but what is in the particular": the Mishnah, as a general rule, contains no more than the particular of the Baraisa. And that whose reason has not been revealed is higher, for the reasons of the mitzvos have not been revealed, and in the time to come, G-d willing, they will be revealed.

וזהו ר"ש [רבי שמעון] דריש טעמי דקראי שדרש שמה שנאמר בפסוק טעם של דבר לא זהו עיקר רק שיש טעם בזה גבוה יותר למעלה מהטעם.

And this is [why] Rabbi Shimon expounds the reason of the verses: he expounded that where a verse states the reason for a matter, that is not the essential thing; rather, there is in it a reason that is higher, above [that] reason.

נמצא שבמצוה שאין משיג בה טעם הוא יותר גבוה ומה שמשיג טעם ותענוג הוא רק בחינת אחוריים ולא

It follows that a mitzvah in which one does not grasp a reason is higher, and what one grasps with reason and delight is only the level of the back; and it is not

כמו שסוברים העולם שהעיקר הוא הלב שמשיג תענוג ועובד בהתלהבות ואינו כן האמת רק עיקר הוא המעשה בלי תענוג והלב אינו כ"א סיוע בחינת גדפין.

as the world supposes, that the main thing is the heart, which grasps delight and serves with fervor. That is not the truth; rather, the main thing is the deed without delight, and the heart is nothing but an aid, the level of wings.

6 והנה משנה נקרא עיר וברייטא בחי' שדה לשון בר חוץ לעיר ולכאורה העיר הוא עיקר שדרים בה בני"א [בני אדם]. אך נראה מי הוא מחיה אותם.

Now, the Mishnah is called "a city," and the Baraisa is the level of "a field," a term from bar, "outside," outside the city. Seemingly the city is the main thing, for people live in it. But let us see who gives them life:

השדה שחוץ לעיר שמביאים משם התבואה. כך הוא הברייתא מחיה המשנה ומבארת ההלכה יותר בפרט היאך לעשות כי התנאים מבלי עולם שמורים מתוך המשנה.

the field outside the city, from which the grain is brought. So too, the Baraisa gives life to the Mishnah and explains the halachah in greater detail, how to act; for “the Tannaim destroy the world,” since they issue rulings from within the Mishnah.

וזהו ויצא יצחק לשוח בשדה הוא לשון דבור ושיחה ולי' [ולשון] שחייה למטה מלשון ושח רום אנשים

And this is [the meaning of] “And Yitzchak went out lasuach in the field”: [lasuach] is a term of speech and conversation, and a term of bending low, from the phrase “and the loftiness of men shall be bowed down (veshach),”

וכן כאשר יפרש השוחה לשחות (בישעיה כ"ה) (ועמ"ש בזה ע"פ תבנה ותכונן עיר סיחון כו' ע"ש) בשדה הוא בר. ולפנות ערב לפנות הערב והחשך.

and likewise “as the swimmer (hasocheh) spreads out to swim” (in Isaiah 25) (and see what is explained on this on [the verse] “Let the city of Sichon be built and established,” etc.; see there). “In the field” — this is bar. And “lifnos erev” [“toward evening”]: to clear away the evening and the darkness.

דהנה התורה נשתלשלה בחשך כמאמר במחשכים הושיבני זה תלמוד בבלי שנשתלשל למטה אפי' [אפילו] בשקר ולמה הוא כך כדי לפנות הערב והחשך ויהי אור

For the Torah has descended into darkness, as the saying goes, “He has set me in dark places” — this is the Babylonian Talmud, which descended below, even into falsehood. And why is it so? In order to clear away the evening and the darkness, “and there was light,”

כמאמר לעת ערב יהיה אור כמשל מי שרוצה לפנות איזה דבר צריך הוא לכנוס בתוכו [בתוכה] כדי לפנותה אבל לא שישאר בתוכה.

as it says, “At evening time there shall be light.” It is like the analogy of one who wishes to clear something out: he must enter into it in order to clear it out, but not remain inside it.

גם מה שנשתלשלה התורה ונתלבשה בחשך טענות שקר הוא כדי לפנות החשך לאהפכא חשוכא לנהורא

So too, the fact that the Torah descended and clothed itself in darkness, in false claims, is in order to clear away the darkness, to turn darkness into light.

וכן העסק בתורה לדחות החשך והקושיות המסתיר על השכלת הדין האמת לאמתו ולמצא האמת גילוי רצון עליון ב"ה וכמ"ש ע"פ והמשכילים יזהירו וגו' ע"ש:

And likewise, occupation in Torah is to push away the darkness and the difficulties that conceal the understanding of the law in its absolute truth, and to find the truth, the revelation of the Supreme Will, blessed be He; as is explained on [the verse] "And the wise shall shine," etc.; see there.

7 וזהו ויצא יצחק לשוח. כי כדי לפנות הערב והחשך ולתקנו הוא ע"י יצחק שהוא בחי' פחד ויראת ה' וכמאמר אם אין יראה אין חכמה כו'.

And this is [the meaning of] "And Yitzchak went out lasuach." For clearing away the evening and the darkness and rectifying it comes about through Yitzchak, who is the level of Pachad (fear) and the awe of G-d; as the saying goes, "If there is no awe, there is no wisdom," etc.

(וע' בזוהר בראשית ד' כ"א סע"א [סוף עמוד א]). וזהו האומר אין לי אלא תורה אפי' [אפילו] תורה אין לו ונשאר בחשך

(And see the Zohar, Bereshis, page 21, end of side a.) And this is [the meaning of] "Whoever says, 'I have nothing but Torah,' does not have even Torah," and he remains in darkness.

אבל באמת כתיב ישת חשך סתרו שאף שהוא חשך מ"מ הוא סתרו וזהו לפנות הערב והחשך ולעת ערב יהי אור

But in truth it is written, "He made darkness His hiding place": although it is darkness, nevertheless it is His hiding place. And this is "to clear away the evening and the darkness," and "at evening time there shall be light."

והיינו ליבון הלכתא וגם זה פי' ברכו בתורה. (ועמ"ש ע"פ קול דודי וע"פ ששים המה מלכות):

That is, the whitening of the halachah; and this too is the meaning of "they blessed over the Torah." (And see what is explained on "The voice of my beloved" and on "There are sixty queens.")

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/torah-ohr/chayei-sarah/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok